

La Dotzena: covar la unió per aconseguir la força

Set petits productors d'ous ecològics, quatre d'aquests de les comarques gironines, uneixen forces per crear una cooperativa agrícola que els permet subsistir sense renunciar a les seves granges.

Text > **CLARA JULIÀ**, periodista

Fotos > **ATENEU TERRES GIRONINES**

La Dotzena és una cooperativa formada gràcies a la unió de set petits productors d'ous ecològics de les províncies de Girona i Barcelona. Aquesta cooperativa —que uneix pagesos de Breda, Riudarenes, Fornells de la Selva, Viladamat, Cabrianes, Orpí i Martorell— ha nascut després d'un procés de treball que s'ha allargat més de dos anys i que va començar per donar resposta als creixents reptes als quals s'enfron-

ten les explotacions d'ou ecològic de petit format: l'increment de preus, l'amenaça dels grans productors o la dificultat de compaginar les tasques de la granja amb les feines administratives, entre d'altres. «Li diem la revolució dels petits productors perquè nosaltres ens reivindicuem com a petits, però també volem ser viables i continuar sent pagesos al llarg del temps», exposa Oriol Comallonga, un dels socis del projecte.

La idea es va començar a gestar després de la pandèmia, un moment en què l'augment de costos i l'entrada dels grans productors en el mercat d'ou ecològic va amenaçar la continuïtat d'aquestes explotacions. «Ens vam trobar en un període d'augment de preus de tot: pinsos, gallines, producció... Vèiem també que els grans productors d'ou, en l'àmbit d'Espanya, començaven a posar moltes gallines ecològiques, i aleshores van començar

>> Les gallines, que es crien sense gàbies.

a posar macrogranges, fet que va fer que arribessin a portar ous a botigues petites, on són els nostres clients», afegeix Comallonga.

Governança i visió estratègica

El plantejament de fer una cooperativa no va ser qüestió d'un dia. Crear una cooperativa agrària implicava establir criteris de governança, incorporar una visió estratègica, unificar les maneres de treballar i renunciar a la marca personal per tal de sumar tots els esforços sota el paraigua de la nova marca, La Dotzena. Gemma Jaén, una de les sòcies del projecte, recorda així el procés: «Hi ha una càrrega emocional molt gran a darrere de cada marca. L'hem creat des de zero, tots hi hem treballat molt des del primer dia, l'hem vist créixer, hem patit dificultats... i tots tenim una cartera de clients molt fidels i un tracte molt de tu a tu, i aleshores costa molt dir adeu. És com un sacrifici, i al final vam haver de dir, vinga, endavant, fem-ho, apostem-hi perquè creiem que aquest és el camí». Jaén afegeix que en el moment de crear la cooperativa «molts de nosaltres estàvem al límit i només ens quedava l'opció de tancar o d'integrar-nos en un gran productor i no volíem ni l'opció A ni l'opció B». La unió en una cooperativa els permet treballar de manera unificada processos com ara l'envasament, la distribució i la comercialització.

La Dotzena es va presentar en societat el mes de juliol de 2024. La unió d'aquestes granges s'ha traduït en la creació d'un obrador que centralitza la distribució des del municipi d'Artés, al Bages. També s'han creat tres llocs de treball nous i els socis de la cooperativa són receptius a incorporar nous petits productors d'ou ecològic del territori que vulguin unir esforços. «La idea és també aquesta, que altres pàgesos que es trobin en aquesta situació es puguin unir a la cooperativa», explica Comallonga.

Producció ecològica

La producció d'ous ecològics implica, entre d'altres, criar gallines en espais amplis i amb accés a l'aire lliure, minimitzant l'impacte ambiental i evitant l'ús excessiu de medicaments. «Evidentment, els costos en agricultura o ramaderia convencional són més baixos, però jo sempre penso —i sempre és el que explico a tothom— que si tu compres agricultura ecològica i productes ecològics, en el fons fas una inversió en salut. Encara que estalviïs comprant en convencional, segurament hauràs de fer una inversió encara més gran en medicaments o salut», explica Gerard Prat, un altre dels socis de La Dotzena. Totes les gallines de la cooperativa La Dotzena, indiquen, estan criades sense gàbies, i han de garantir que cada animal

>> Els ous ecològics, a punt de ser envasats.

disposi de quatre metres quadrats de pati.

Gràcies a l'acompanyament de l'Ateneu Terres Gironines, una entitat que rep finançament públic i treballa per a la promoció de l'economia social, s'ha constituït aquesta cooperativa. Des de l'Ateneu, ubicat a Sarrià de Ter, treballen a les comarques gironines per assessorar-les en la creació de cooperatives i oferint formacions. «Quan vam tenir la idea, cap de nosaltres havia creat mai una cooperativa. El paper de l'Ateneu ha sigut importantíssim per crear uns marcs comuns per entendre'ns, estructurar-nos, planificar i veure on volíem anar a llarg termini; sense ells no hauríem arribat fins aquí», conclou Gemma Jaén.

>> Un moment del procés d'envasament.